

ПРИМЕРЕН ТЕСТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРИЕМАНЕ НА УЧЕНИЦИ СЛЕД ЗАВЪРШЕН VII КЛАС

Прочетете текста и отговорете на въпроси 1 - 5, включително

Копнежът на човека да полети датира от съвсем древни времена. Много предания от античността описват летене, както например древногръцката легенда за Икар и Дедал. През XV век Леонардо да Винчи чертае планове на планер и на хеликоптер.

Вековната мечта за издигане в простора е осъществена за първи път едва в края на XVIII век от братя Монголфие, които успяват да полетят с балон. След този полет най-голямото предизвикателство става построяването на управляем летателен апарат. В края на XIX век са изобретени самолети с двигатели, а първият полет със самолет е осъществен през 1903 г. Самолетите бързо били усъвършенствани, като ставали все по-надеждни и бързи.

През 1970 година е първият полет на пътническият самолет Конкорд, който лети със скорост два пъти по-висока от скоростта на звука. Твърди се, че това е единственият пътнически самолет, който „изпреварва залеза“. По време на някои полети рано вечерта от Париж или Лондон до САЩ се е случвало самолетът да излети по тъмно и да настигне слънцето – от кабината се е виждало как слънцето изгрява от запад.

1. Коя е темата на текста?

- А) Първият полет на човек във въздуха
- Б) Историята на самолетостроенето
- В) Първият полет на Конкорд
- Г) Пътуването на хората по въздуха

2. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Първите полети във въздуха са свързани с изобретяването на самолетите през XIX век.
- Б) Пътническият самолет Конкорд лети със скорост два пъти по-голяма от скоростта на светлината.
- В) През XV век Леонардо да Винчи чертае планове на летателни апарати.
- Г) Първият полет със самолет е осъществен от братя Монголфие.

3. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Пътническият самолет Конкорд лети със скорост по-висока от скоростта на звука.
- Б) Братя Монголфие осъществяват първия полет с балон.
- В) От кабината на Конкорд се е виждало как слънцето изгрява от запад.
- Г) Първият полет със самолет е осъществен в началото на XIX век.

4. Кое от изброените по-долу словосъчетания е синонимно на израза „копнежът на човека да полети“?

- А) управляем летателен апарат
- Б) единственият пътнически самолет
- В) скоростта на звука
- Г) мечта за издигане в простора

5. Каква част на изречението е подчертаната дума в текста ?

- А) определение
- Б) сказуемно определение
- В) несъгласувано определение
- Г) приложение

6. Кое от изброените словосъчетания не е терминологично?

- А) моторни превозни средства
- Б) задръстени от коли
- В) океански пътнически кораби
- Г) други форми на транспорт

7. Кой от следните признаци характеризира научния текст?

- А) използване на стереотипни словосъчетания (клишета)
- Б) представяне на точни сведения
- В) експресивна лексика
- Г) многозначност

8. Какви са подчертаните думи в следните изречения?

Нонка вероятно е болна от неизлечима болест. Тази случка остави неизличима следа у мене.

- А) синоними
- Б) пароними
- В) омоними
- Г) антоними

9. Коя от изброените думи НЕ е синоним на „полемика“?

- А) спор
- Б) дискусия
- В) проблем
- Г) диспут

10. Какво е лексикалното значение на думата „толерантност“?

- А) носталгия
- Б) търпимост
- В) загриженост
- Г) отчуждение

11. Кой ред НЕ съдържа фразеологизъм?

- А) накривил си шапката
- Б) шапка на тояжка
- В) бейзболна шапка
- Г) на шапката си говоря

При коя от двойките думи има отношение като при подчертаната двойка?

(общо условие за задачи 12 - 13)

12. експозиция - разказ

- А) поет -стихотворение
- Б) увертюра -опера
- В) театър -пиеса
- Г) трилогия -повест

13. вода - чаша

- А) стъкло -бутилка
- Б) вода -суша
- В) мед –делва
- Г) кутия -бонбони

14. Кое словосъчетание е подходящо да се постави на мястото на многоточието, така че да се осъществи връзка между двете изречения?

Когато вали дъжд, част от водата се задържа на земната повърхност и се изпарява веднага във въздуха. ....попива в почвата и се изсмуква от растенията, които след това я отделят като пара чрез листата си.

- А) Образува се влага
- Б) Друга част
- В) Влажния въздух
- Г) После той

15. Кой ред съдържа само глаголни форми?

- А) чета, четох, четене
- Б) прочетох, четящ, ще чета
- В) четейки, зачетен, читанка
- Г) чел, отчитам, отчет

16. Кое от изброените прилагателни НЕ може да се степенува?

- А) прилежен
- Б) храбър
- В) нов
- Г) порцеланов

17. Кой ред съдържа числително бройно име?

- А) седми
- Б) осмица
- В) осем
- Г) седемдесети

18. Кое от предложените местоимения е правилно да се постави на мястото на многотоочието в следното изречение?

С ..... сте в шоуто тази вечер?

- А) кои
- Б) кой
- В) кого
- Г) кому

19. Какъв вид е местоимението, чрез което е изразен подлогът в следното изречение?

След краткото смущение всички си отдъхнаха облекчено.

(Отговора запишете в листа за отговори)

20. Кое е вярното твърдение за подчертаните думи в следното изречение?

Когато си помислеше за това, той се натъжаваше и затова избягваше да го прави.

- А) и в двата случая „затова“ трябва да се напише слято
- Б) и в двата случая „затова“ трябва да се напише разделно
- В) в първия случай разделно, а във втория - слято
- Г) в първия случай слято, а във втория - разделно

21. Каква част на изречението представляват подчертаните думи?

Момичето получило от кръстницата си огърлица от бисери.

(Отговора запишете в листа за отговори)

22. Какъв е видът на подчертания израз?

Както се казва, направеното добро рано или късно се връща.

- А) вметнат израз
- Б) сказуемно определение
- В) обособена част
- Г) подчинено определително изречение

23. Кое от изброените изречения е просто?

- А) Старецът си пое дъх и продължи сладкодумния си разказ.
- Б) Детето искаше да погледа летния дъжд през прозореца.
- В) Целия следобед дъждът продължи да вали – тихо, монотонно, приспивно.
- Г) Историята, която ще ти разкажа, се случи миналата година.

24. Какво е по състав следното изречение?

На входната врата ненадейно се позвъни.

- А) Сложно съставно изречение
- Б) Просто двусъставно изречение
- В) Едносъставно безглаголно изречение
- Г) Едносъставно безлично изречение

25. В кое от изреченията НЕ е допусната грешка при членуването?

- А) Докторът се оказа най-изненадания от развоя на събитията.
- Б) Доктора се оказа най-изненадания от развоя на събитията.
- В) Докторът се оказа най-изненадания от развоят на събитията.
- Г) Докторът се оказа най-изненаданият от развоя на събитията.

26. В кое от изреченията НЕ е допусната правописна грешка?

- А) Най-отпред в последния трамвай пътуват възрастна дама и две млади момичета, вероятно нейните дъщери.
- Б) Най-отпред в последния трамвай пътуват възрастна дама и две млади момичета, вероятно нейните дащери.
- В) Най-отпред в последния трамвай пътуват възрастна дама и две млади момичета, вероятно нейните дъщери.
- Г) Най-отпред в последния трамвай патуват възрастна дама и две млади момичета, вероятно нейните дъщери.

27. В коя от подчертаните думи е допусната правописна грешка?

В тази неодобна (А) ситуация младият (Б) човек запазва самообладание (В) и учтиво (Г) благодари.

В кой ред е допусната правописна грешка? (общо условие за задачи 28 – 31):

28.

- А) съвременността
- Б) лоста
- В) ноцта
- Г) ноцтни

29.

- А) не примирим
- Б) незнаещ
- В) не чувам
- Г) незнаейки

30.

- А) растение
- Б) разстояние
- В) пораствам
- Г) порастна

31.

- А) поддържам
- Б) потвърждавам
- В) подтиквам
- Г) подтискам

32. В кое от изреченията НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) Най-после хлябът се свърши и като плесна с ръце, като да ги изтърси чичо Митуш се наведе и помилва кучето по челото.
- Б) Сега помислиха, че кучето, виновно и засрамено, ще побърза да избяга.
- В) Чичо Митуш обичаше жълтото куче, тъкмо за неговия особен нрав.
- Г) Без да усети той беше се озовал на границата.

В кои от означените с цифри позиции трябва да се поставят запетаи (33 – 35):

33.

Генералът (1) седеше в тесния корем на машината и имаше чувството (2) че моторът е вътре (3) сякаш в самия него(4) че е в самото му сърце.

- А) 1, 2, 3, 4
- Б) 1, 2, 3
- В) 1, 3, 4
- Г) 2, 3, 4

34.

Хеликоптерът се завъртя (1) слезе ниско от едната страна на моста (2) тръгна над водата и летецът (3) определяйки наклона (4) започна да се спуска.

- А) 1, 2, 3, 4
- Б) 1, 3, 4
- В) 2, 3, 4
- Г) 3, 4

35.

Момчето също гледаше (1) как падат дърветата и корените им се изправят нагоре и се люлеят (2) треперят във въздуха (3) а после лягат във водата и отгоре им хвърлят чимове и пясък (4) за да преградят реката.

- А) 2, 3, 4
- Б) 3, 4
- В) 1, 2, 3, 4
- Г) 1, 3, 4

36. Как се нарича началният момент на развитие на действието в белетристична творба?

- А) епилог
- Б) завръзка
- В) развързка
- Г) кулминация

37. Какво представлява одата?

- А) лирически жанр с полемичен характер
- Б) лирически жанр с изповеден характер
- В) лирически жанр, в който се възпяват значими събития или герои
- Г) лирически жанр, в който се разобличават обществени недостатъци

38. Кое от изброените словосъчетания НЕ характеризира Нено и Неновица от Каравеловата повест „Мамино детенце“?

- А) лениви хора
- Б) високомерни чорбаджии
- В) бездуховни личности
- Г) отговорни родители

39. С помощта на какъв похват е изграден образът на чорбаджи Нено в следния откъс от повестта на Любен Каравелов „Мамино детенце“?

„...Парици им се плащат. Удряй. Тия хора нямат ни срам, ни очи. Париците ти вземат, а работата ти оставят за Петровден!“

- А) пряка характеристика
- Б) речева характеристика
- В) отношение на други герои
- Г) постъпки на героя

40. Кой от проблемите НЕ присъства в стихотворението на Христо Ботев „На прощаване“?

- А) за дълга
- Б) за приемствеността
- В) за подарената свобода
- Г) за саможертвата в името на свободата

41. С кой от изброените художествени похвати си е послужил Иван Вазов в следващия откъс от повестта „Немили-недраги“, за да изрази носталгията на хъшовете по родината?

„О, Българию, никога не си тъй мила, както кога сме въвн от тебе! Никога не си ни тъй необходима, както когато те изгубим безнадеждно...!“

- А) реторичен въпрос
- Б) градация
- В) синтактичен паралелизъм
- Г) образен паралелизъм

42. С помощта на кой композиционен похват във втора част на разказа „Една българка“ повествователят разказва за срещата на Илийца с бунтовника?

- А) лирическо отклонение
- Б) пейзаж
- В) ретроспекция
- Г) публицистично отклонение

43. През коя река трябва да премине Илийца, за да отиде до манастира?

- А) Дунав
- Б) Искър
- В) Тунджа
- Г) Струма

44. Кой стих в стихотворението на Иван Вазов „Опълченците на Шипка“ има характер на развързка?

- А) И днес йощ Балканът, щом буря зафаща...
- Б) Но вълни по-нови от орди дивашки...
- В) Йоще миг – ще падне заветният хълм.
- Г) Изведнъж Радецки пристигна със гръм.

45. Кое от твърденията НЕ е едновременно вярно за стихотворенията „Опълченците на Шипка“ и „Българският език“ ?

- А) И двете възхваляват саможертвата на българските герои в името на националната свобода.
- Б) И двете са оди.
- В) Имат полемичен характер.
- Г) Иван Вазов ги е създал в една и съща година – 1883.

46. С какво глаголно наклонение си е послужил Вазов, за да изрази иронията си към хулещите българския език в пета строфа на стихотворението ?

Не си можал да въплътиш във теб създањята на творческата мисъл! И не за песен геният ти слеп – за груб брътвеж те само бил орисал!

(Отговора запишете в листа за отговори)

47. С какви лексикални средства е постигнато внушението за човешкото обезличаване и зависимост от техниката в следния откъс от Алековия пътепис „До Чикаго и назад“?

...трябва внимателно да се взреш, за да видиш как хвърчат треновете и как пълзят хората по моста от Ню Йорк към Бруклин и обратно.

- А) контекстови антоними
- Б) контекстови синоними
- В) омоними
- Г) пароними

48. Какъв е смисълът на фразеологизма „бай Неделкович ме обля със студена водица“ , използван от Алеко Константинов в пътеписа „До Чикаго и назад“?

- А) присмя ми се
- Б) простуди ме
- В) охлади ентузиазма ми
- Г) заля ме с водата, която пиеше

49. Кой герой изрича думите: „Аз я видях, ще я видите и вие.“ ?

- А) момчето от Елин-Пелиновия разказ „Ангелинка“
- Б) леля Станка от Елин-Пелиновия разказ „Ангелинка“
- В) Гунчо от разказа на Йордан Йовков „По жицата“
- Г) Петър Моканина от разказа на Йордан Йовков „По жицата“

50. Кой от изброените автори е творил по време на Българското възраждане?

- А) Любен Каравелов
- Б) Алеко Константинов
- В) Елин Пелин
- Г) Йордан Йовков

ЗАБЕЛЕЖКА:

Задачите с № 37, 40 и 44 имат необходимост от редакция във формулировките

АВТОР: Марта Пенева Радева
учител в I ОУ „Христо Смирненски“
гр. Провадия